

Golfclub Houtrak

Buffelen voor mooie bunkers

Vizier op bunkerrenovaties van Oosthoek, De Enk en De Ridder

Bunkers op golfbanen zijn eigenlijk altijd in beweging. Zeker op oudere banen worden veel bunkers gerenoveerd. In dit artikel komen projecten aan de orde waarbij respectievelijk de Oosthoek Groep, De Enk Groen & Golf en De Ridder betrokken zijn.

Auteur: Wijnand Meijboom

Op golfbaan Ockenburgh heeft Oosthoek Groep dit voorjaar een green en twee fairway-bunkers gerenoveerd. Renovaties vinden altijd buiten het seizoen plaats en dat betekent dat de uitvoerder geluk moet hebben met de weersomstandigheden. Uitvoerder Dirk Rodenburg herinnert zich dat dit het geval was. 'We hadden mazzel. De green was in een week af en de bunkerrenovatie kostte een dag per bunker. Het liep als een trein.'

Vanwege de ligging bij het strand is de ondergrond in Ockenburgh vrij zanderig. Dat is gunstig voor de afwatering van bunkers. In veel andere gevallen is dit een probleem en lopen bunkers nogal eens vol met water. 'Bij renovatie zetten wij altijd een drain en controleren de drainage. Die was hier allemaal in

orde.' De reden om de bunkers te renoveren is dat er zand uit waait en uitgeslagen wordt. Bovendien stappen golfers vaak aan de hoge kant uit, waardoor de randen uiteindelijk kapotgaan. 'Je kunt deze beschadigingen nog wel een tijdje verhelpen door opnieuw te steken, maar dit is natuurlijk een lapmiddel en het houdt een keer op. Dan moet alles gerenoveerd worden', zegt Rodenburg.

Dat was het geval bij deze twee bunkers in Ockenburgh. Na het leeghalen en de controle van de drainage, werden de kanten opnieuw opgezet en de bunkers weer gevuld met bestaand zand en voorradig so1-zand. Bij de randen werden zoden aangebracht. Rodenburg: 'Vanwege het geld kiezen som-

migen voor zaaien, maar ik adviseer altijd om zoden te gebruiken, want dan kun je veel sneller weer spelen.'

Het ging om middelgrote bunkers van ongeveer 5 bij 10 meter, die weer gevuld werden met 10 centimeter zand. In totaal gaat het dan om 5 tot 6 kuub zand. De gerenoveerde bunkers gaan weer zo'n tien jaar mee en moeten natuurlijk wel wekelijks onderhouden worden. Ook moeten de greenkeepers ervoor zorgen dat de bunkers gedurende het jaar in vorm blijven. 'Hierdoor wordt de bunker in de loop der tijd wel steeds groter', weet Rodenburg. 'In Engeland vinden ze het vaak mooi als de bunker er slordig uitziet; hier wordt daar meestal anders over gedacht en wil iedereen de randen mooi strak hebben.'

'Ik adviseer altijd om zoden te gebruiken, want dan kun je veel sneller weer spelen'

Rijk van Nunspeet

Bart Hooghiemstra, projectleider bij De Enk Groen & Golf, is onder andere verantwoordelijk voor de meerdere jaren durende bunkerrenovatie op het Rijk van Nunspeet. De bunkers op deze 27-holesbaan wordt in stappen gerenoveerd. Ruim dertig bunkers zijn al onder handen genomen; komende winter zijn de volgende dertien aan de beurt. De bunkers worden onder meer gerenoveerd omdat het huidige bunkerzand niet meer voldoet. Het Rijk van Nunspeet heeft nu gekozen voor het hoekige bunkerzand van Heicom. Renovatie is ook nodig omdat de bunkers niet altijd meer op de juiste plek liggen vanwege de toegenomen slagkracht van golfers en andere spelinzichten.

Hooghiemstra: 'Alan Rijks heeft daarom een plan gemaakt waarin sommige bunkers verdwijnen en plaatsmaken voor een *run-off area* nabij de green, andere groter of juist kleiner worden, et cetera.' Samen met de

golfbaanarchitect en hoofdgreenkeeper Eric Metselaar bekijkt Hooghiemstra of wat op papier bedacht is ook in de praktijk uitvoerbaar is. Bij zo'n rondje over de baan zijn er altijd wel zaken die aangepast worden. 'Het is een soort finetuning. In het veld is het altijd net iets anders dan op de tekening. Het kan een boom zijn die in de weg staat, of een bunker blijkt net iets meer naar links gesitueerd te moeten worden. Ook kun je tijdens zo'n rondgang bepalen waar de zichtbare bunker randen moeten komen.'

Als deze details besproken zijn, begint de uitvoering. Rijks vergezelt dan de kraanmachinist om te bepalen waar de bunker precies uitgegraven moet worden. Hij brengt zijn visie over op de kraanmachinist en markeert de nieuwe te maken bunker met verf op het gras. Bij bunkers die verdwijnen, wordt de zanderige ondergrond verrijkt met rijkere grond voordat er weer graszoden geplaatst worden. 'Op de semi-rough zaaien wij vaak, omdat het daar niet belangrijk is dat er weer snel gespeeld kan worden.'

Stapelzoden

De zanderige ondergrond in Nunspeet betekent dat het voor De Enk relatief eenvoudig is om een bunker op te bouwen. Er hoeft niet eerst een sleuf met drainage gegraven te worden, zoals bij kleibanen. De natuurlijke drainage is hier al aanwezig. Voor het vullen

Philip Snoep, Ton Schenk en Desiree Mouw bij een bunker op het Rijk van Nunspeet

Een bunkerrenovatie van Oosthoek

van de bunkers wordt het hoekige bunkerzand van Heicom gebruikt. De randen krijgen een natuurlijke uitstraling met graszoden, maar hebben wel een redelijk strakke kant, verduidelijkt Hooghiemstra. 'Aan de uitloopkant gebruiken wij zelfs dubbele zoden of stapelzoden om extra stevigheid te realiseren. Uiteindelijk bepalen de ligging en de mate van bespeling hoe lang een bunker weer meegaat. Goed en regelmatig onderhoud verlengt uiteraard de levensduur van bunkers.'

Golfclub Houtrak

André Bosboom is werkzaam bij De Ridder en sinds drie jaar als hoofdgreenkeeper verantwoordelijk voor het onderhoud op Golfclub Houtrak. De golfbaan ondergaat momenteel een grondige renovatie en dat heeft uiteraard ook gevolgen voor de 55 aanwezige bunkers. Het masterplan voor deze vernieuwing is bedacht door golfbaanarchitect Michiel van der Vaart. Het betekent onder andere dat de

nieuwe bunkers beter zichtbaar worden en ook een natuurlijkere uitstraling krijgen.

Bosboom: 'Het is een meerjarenplan, waarmee wij vorig jaar begonnen zijn en dat volgens de planning binnen zes tot tien jaar klaar moet zijn. Het betekent dat er uiteindelijk iets minder bunkers komen dan er nu zijn.' De oude bunkers lopen nu snel onder water; dat is bij de inmiddels gerenoveerde exemplaren niet meer het geval. 'We gebruiken nu hoekig bunkerzand. Daar sta je stevig in, maar het is toch los. Ook als het regent.' De nieuwe bunkers worden niet alleen voorzien van dit nieuwe zand; er wordt ook een dikkere drainagebuis voor de afvoer van water aangelegd. Nu liggen er buizen van 60/80 mm; de nieuwe bunkers krijgen buizen van 100 mm.

Bosboom: 'De Ridder heeft een eigen duo dat gespecialiseerd is in bunkerrenovatie. Eén collega kan alles met een kraan; de ander rijdt het

zand. Dit werkt perfect.' Als hoofdgreenkeeper is hij zelf uiteraard blij met de nieuwe bunkers; het onderhoud vergt immers veel minder tijd dankzij het nieuwe zand. 'Maar het is ook belangrijk voor de spelers. De spelkwaliteit van de nieuwe bunkers is nu onder alle omstandigheden goed.' Om te voorkomen dat golfers de bunkerranden kapot lopen, zijn de wanden van de nieuwe bunkers extra hard gemaakt, zodat een golfbal altijd terugrolt naar een plek die ver genoeg van de rand ligt.

